

برنجی سنه ❁ نومرو ۲ — ۲ رمضان مبارک ۱۳۲۹

❁ جمعه ایرتنی ❁

۱۳ اغستوس سنه ۱۳۲۷ — ۲۶ اغستوس افرنجی سنه ۱۹۱۱

سر محرر : شهبندر زاده قله‌لی

احمد هلمی

محل اداره سی :

جفال لرغلنده « حکمت » اداره خانه سی در .

حقه مقرون ، المراضدن سالم افکار و مقالاته صحیفه لر من آچقدر .

MUSSAHÉBÉ

Journal turc, quotidien, politique et littéraire

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE : A. HILMY CHEHBENDER

# مصلحت‌آیین

اوراق و مکاتیب سر محرر نامه  
کونددر قله‌لی در .

اشتراک برلی :

برسنه لکی یوز ، آلتی آیلغی آلتش غروشددر .

پوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون سنه لکی قرقق فرانقدر .

ABONNEMENT

Union Postale: un an, 40, six moi, 25 Fr.

REDACTION: CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLU

❁ نسخه سی ۱۰ پاره ❁

❁ حقه خادم یومی غزته در . ❁

❁ نسخه سی ۱۰ پاره ❁

## مصاحبہ

اوسٹہ بودوسک کوفتہ لری  
بزدہ مکتبل

هیچ اونو تمام ، استانبولدن اندفاع ایتزدن اول، مسکنمک قارشینده یتک پیشیرمهنی بیلیم و سرمایه سز بر آشیج بودوس واریادی . یازویش بیلاکی نامیه برنوع فاصولیه معجون صتان بودوس ، آراصیراده کوفته یاپاردی . یوکوفته ، هرکسک نظر دقتی جلب ایدردی . شو حیثیتله که کوفته لریکی نخود دانه سی کیمزدی . برکون بونک سببی بودوسه صوردم . جواباً دیدی که :

— بزه کلن مشتریله ، یتکک طباغنه غروشدن فضله بورم ، اکر ثیری کوفته لری یایسمده مشتری نکل طباغنه اوچدانه قویسام ، نمون اولماز ، بودوس بهیج دیه سولیه نیر، دوریر . اولک ایچین کوفته لری صاحجه ئیریلکنده یایارم ، مشتری طباغنده برسوری کوفته کورونجه نمون اولور ، بنده اوچ رینه ایکی کوفته ویرمش اولدیف ایچین نمون اولورم .

اوسته بودوسک شولفسه سنک کونک برنده فلسفه رسمیه اولاجنی کیم کسدره بیلیدی . ! حالوکه اکثر خصوصلرده وهله معارف ایشلرند شیمدی به قدر حکم یوروتن فلسفه بو ایدی . محترم استادمن عبدالرحمن شرف بک افندی حضرتلردن رفقه همت اولوناجنی امیدنی درمیاندن صوکر شو کوفته فلسفه سی ایضاح ایدلم : هیز آ کلا دق که جاهلک چوق قنارشی . لکن جاهلکی ناصل دفع ایدم جکمز آ کلا بیلدی کی ؟ ایشه بوراسی بک شهبلی . باشمزه بوقدر بالارک جاهلکدن کلدیکنی آکلار آ کلماز ، آل برلکیله « مکتب » دیه فریاده باشلاق . بز او قدر افراط الیه ایستدک ، بزه او قدر افراط الیه وعدلر ایدلدی که ، بودرجه بولوق « آداما الیه مال توکنمز » سوزنی خاطره کتیریوردی . وعدلرک بوشاچقیدنی کورونجه فریادلر باشلادی . بکن معارف ناظرلری ، بوفریادلردن بونالیدی . باغیرانلری صوصدیرمق لازم کلدی ، بونک ایچین ایه بودوسک فلسفه سه مراجعت ایدیلدی ، یعنی : ممکن مرتبه فضله مکتب آجق وافکار عمومیته . . . کوزنی طوبورمق !

مکتب آجق ایچین ، صانیزکه ، بعض اوافق توفک شیلر لازم . مثلاً :

- ۱ — شرائط صحیفی حاوی برمکتب بناسی ،
- ۲ — اصول تدریس و تربیه واقف بر معلّم ،
- ۳ — مکتب کتابلری ،
- ۴ — تدریس پروغرامی ،
- ۵ — برازیاره !

بو اوافق توفک شیلرک تدارکی ، مکتبلرک عدینی آزالاجقدی . بنابرین بوشراطه رعیت لزومی فضله عدایدیلدی . برچوق مکتبلر آجیلدی . عیبا بومکتبلر نه حاله ؟ وبویه شرائطی الیه یوق ایکن آجیلاجقلر نه حاله اولاقاجق ؟

معارف مسئله سی ، بزم ایچین حیات مسئله سی دیمک اولدیفه کوره بومهم ایثی ، اساسلیجه تدقیق ایدلم :

غزتلر یازدی که : درسعات عسکری اعدادیسه کیرمک اوزره امتحانه کلن ۴۴ شاگرددن یالکن بردانه سی شرائط مطلوبه نی حائر بولونمش ، ۴۳ دانه سی رد ایدیلش ، بونست مدشه نی ، سوء تصادفه حمل ایدم بیلیر .

طشره مکتبلرند تحصیل ایدن طلبه نکل یالکن یوزده اوچنی حقیقه تحصیل ایش صایمق یوزده دوقسان بدیسی چوروکه چقارمق براز مبالغه لی اولابیلیر . لکن نه قدر ساحت ایتسه که ، بونستی یوزده الیدن اشاغی ایندیره مهیز ، ایندیره سه که ، یالان سولیه مش اولورز .

شوالده ، معارف ایشلرند ، بودوسک فلسفه سی ترک وکتبه کیفیتی تقریق ایتمه مز لازم . تعمیم معارف دیمک : ایچنده تربیه وتعلیم ایدیلیمک امکانی اولمایان مغایر صحت داملری جو غالتق « دیمک دکلدیر . زیاده سیله دفته آلتاجق دیگر برجهت ده وار . بودوس ، هر مشتری نکل طباغنه عادلانه مساواتپرورانه کوفته قویاردی . ابتدائی مکتبلرک موافقه توزیمنده ایه بویه برعدالت ده کورولور . مثلاً : دورت مکتبله اداره اولوناجق برقصا مرکزنده یدی ، سکنر مکتب بولونابیلدیکی حالده اوقضانک ناحیه مرکزنده وهله کویلرنده بردانه بیله مکتب بولومادنی اولورور .

امید ایدلم که تدریس مکتب نه دیمک اولدیفنی چوقلریزدن ده آئی بیلن ناظر حاضر بک افندی ، بوجهت لری نظر دفته آلیرل .

برطام آخور کی اینه وقیله مکتب دینلیمش . وقیله نلره نلر دیمزلردی ! لکن بز شیمدی اسکسی کی اشیا رینه اسا وعضویت برینه هیولا قومامالی بز .

مکتب آجق ایچون ، بونامه لایق بریر ، یوزده اولاد وطنی تدریس ایدم جک مبادی تربیه وتدریسه واقف معلملر ، بومعلملرک آئنده بر پروغرام ، تدریس ایدیله جک کتابلر لازمدر .

دیمک که بوتون همت ، اداره سنه نه تقدمن ونده معلملر مز کافی کلمه جک ده ابرسوری مکتب آجقه دکل ، آجیلان « اطفال توفیقخانه لری » بونام مبارکه لایق بر مرتبه اراقیه مصروف اولمالی ددر .

یکیدن مکتب آجقی ایه ، آجق هیچ مکتبی اولمایان اقسام وطنیه تحصیل ایتلمی ددر .

## شرب جهان

قره دکر روس دوناماسی

امیرال پوستروفک قومانداسنده کی روس فیلسوفی (ایکی قروواوزور ، دورت طور بیدو) طر بزون و سنبوب لمانلرینه اوغرادقندن صوکر ارکلی به وایکنه اطیه توجه ایتشدیر . بورالده بعض مانورالر یابوبایلوله کوستنجه به کیده جک ورومایا قرالی چار نبقولا نامه سلاملا یاجقدر .

### تکذیب

« آمه رولیتوس » غزته سنه تلغرافله آتهدن بیلدیریور :

وه نیزه لوس شایان اعتماد بر ذات الیه اجرا ایتدیکی بر ملا قانده عثمانی — یونان حدودی حقیقه دوران ایدن مهیج شایعه لری تکذیب وعثمانی عسکرینک حدودده هیچ بر حرکتده بولمیدنی بیان ایتشدیر . موسیو ونیزه لوس حکومتک دایما متیقظ بولمیدنی آریجه سولیه مشدر .

### قودان سوقالاس مسئله سی

قودان سوقالاسک برلئت قازانمش اولمسی آتیه محافل سیاسیه سنده برچوق قیل وقاله بادی اولیور .

مخالف غزتلر بونی موسیو ونیزه لوسک بر موافقتیزلکی تلقی ایدهرک اعلان نمونیت ایدیور ، حکومت طرفداری جرائد ایه بالعکس حکومتک دیوان حرب اوزرنده اعمال نفوذ ایتمه مش اولمسنه بیطرقلغه دلیل تلقی ایدهرک قایینه دن ستایشله بحث ایدیورلر . لاتورکی

آتیه ۲۴ آغستوس — رتب مختلفه دن ۱۱۶ ضابط سوقالاسک تخلیه سنه روستونی حاوی برر و توقول امضا ایتشلر و برابراق آئنده برلکده چالیشمقدن استکف ایدم جکلری بیلدیرمشلردر . ضابطلرک بوحرکتی تعجب

عمومی موجب اولدی . غزتلر بورتو . قوئی نشر ایتک ایتسمه مشلر و کوچوک بر خلاصه سی یازمشلردر .

## تنبات

دلالتلرک ماهیله ره ورمایرله ریغی

[ داخلیه نظارتلرک نظر حیثیه ]

بکن کون رفقای تحریرمزدن برسی ، بر بولیس مأمورینک دعوی اوزره رینه روس ظن ایدیلن بر آدمه ترجانلق ایتشدیر . مکر بو آدم ، عرفاً روس دکل ، سیر یاده تابول ایاتی اها لیسندن بارابا تورکلردن برسی ایش . بو آدم ، سیریا قدر اوزاق بر یردن مرکز خلافته نه پایمه گلش ؟ ایشه بو زواللی ملتد اشمزک افاده سی :

« بن ، تابول اها لیسندن بر تورک اونایکی عالمه ، حلیفه نکل مملکته هجرت ایتدک . هر ییزده یش اون غروشده وار ایدی . بوراده بز بعض دلالتلر بولنروسیه تبعه سندن اولوب واپور و حاجی دلالتی ایدن مسلمانلردر . ] قارشولادی . بزدن یاره مزک جوغی آلدیلر ، سزه بوراده بر کوستره جکز ، دیدیلر . صوکراده ایشکز اولمادی ، دیه بز ترک ایتدیلر . آلتی عالمه نکل یارمسی کفایت ایتدیکی ایچون روسیه به دوندیلر . بزایسه بوراده سوروندوک ، قالدق . »

بودالار ، بوکاکیز برچوق فالتلر ارتکاب ایدیورلر ، روسیه دن کرک خج وکرک اسکان مقصدیله کلن آدملری ، بیک دورلو حله لره اضرار ایدیورلر ، بعضیلرینک ، ایشه بو آلتی تابوللی عالمه کی باعث سفالت ونکتی اولوبورلر .

صوکراده بوکی دلالتلر ، دولاندر دقلری آدملردن آلدقلری یاره نی ، کویاعثمانی حکومتیه رسم و مصارف ساثره و بریورلرمش کی بر سبیله آلدقلری آکلا شیلور . آیلرجه مسافه ازاقدن کلن بورواللی املشکستلر ، محزوناً و نمکوباً دوندکلری یارده ، دلالتلردن ایشتلکلری نقل ایدم جکلری طبعی درکه بوده مقام خلافتک محترمت مسلمنه سوز کتیره جک حالات مؤسفه دندیر .

بودالار ایچنده ، البته ناموسلی آدملرده واردر ، لکن حییتسز و بالانجیلرده بولوندنی محقق . بو سوء استعمالاته البته بر چاره بولونور .

تحقیقا تیزه نظراً سرکه چی ده قارا اسماعیلک او ویا اولنده اقامت ایتدکلری آ کلا شیلان آلتی عالمه نکل اسکانه همت اولونماسی داخلیه نظارتندن تمی ایدهرز .

عدلیه نظارتندن تمی

آلدیمز مختصر برورقده انتخاب مأمورین الیه مشغول هیئتک هفته ده بر دفعه اجتماعی رمضان دن اقدم برچوق مصالحک سورونجه ده ، عالمه صاحبی طشره لی مأمورلرک سفالتده قالماسنه سیبت ویرکن شهر صیامک حلولی ساعلت اشتغالی قصر و تحفید ایش اولدیفندن امور متعلقه نکل بر آن اقدم الدن چقاریلوب اححاب مصالحک تسریر ایدلمسی برنجی درجه ده منتخبین قومیسونی ریاستندن تمی ایدیلور ، بزدہ بوقتیانه اشتراک ایلرز .

## تکلیفات

اورمان وزراعت ناظری بک افندینک

نظر دقتلرینه

اداره علیله لی تحته بولونان ملکیه بیطر مکتبنده مدیر هیئت اداره ومستخدمینه ایام تعطیلده مکتبنده سیوب ایچمدکلرینه مأ کولات بدلی نامیه ماهیه یوزر غروش و بریلور ایش ! معلوم نظارتلرک ایش مقابیلدره مأمورینه و بریلن یاره کوردیکی ایش مقابیلدره لیلی بر مکتبک مدیره هیئت اداره سی وسائر مکتب آجق اولدیفنی زمان اکل وشربلری موافق ایه سه اثنای تعطیلده معاشرلردن غیری رده مأ کولات بدلی آلمالری شیمدی به قدر هیچ بریره مؤسسات ومکاتب ساثره مزده کورولممش برشیدر !

بزه اولیه کلورکه الیه بولان محاسبه عمومی قانوندنده بوغربه به تماس ایدم جک بر ماده بوقدر ، بوهر ناصلسه موضوع بر اصول اولسه کرکدر . بودجه سی بوتون افرادینک جکلرینی صیلاته جق درجه ده آجق اولان برملتک یارمسی اسراف ایتک و بو اسرافه بیله رلک مساعدت الیمک ، معاشرینک بوکسکلکنه رغماً بوغروش کی برملغه تنزل الیه آلق دوغریسی شایان حیرتدر ! فقط شوکا امین اولالمکه بو کون دکلسه بیله یارین بونلرک حسابی ملت البته صوراجقدر . مأمول ایدر زکه بومسئله الیه مدیر مکتبک خدمتلردن حسن نامنده برنی کندی خانه سنده اوشاق مقامند استخدا م الیه ممتی کی بولسز معاملات حر نبتدن امین اولدیفمز ناظر بک افندینک نظر دقت و انصافلرینی جلب ایدرده آرتق دوامنه میدان ویرلز .

### سراجخانه — صاری کوزل طریق

چرچر حریق محلسده سراجخانه دن صاری کوزله یکدن بریول واردرکه یانغین برینک روحه اسکی بر قبرستان وهی ویرن ساحه خرابیسی ایچنده اون بش یکرمی دقیقه قدر

روز دها آغبر طور یورلر فقط اسکی محبتلرینی خاطر لیه رق معیندار و نمناک نظر لغاطی ایدیورلردی .

بکا کلنجه ، بوسعدتلی اویمی برکوشه جنت حاله کتیرن بومسعود چفتلردن بکاده برحیات دیگر سر یان ایدیوردی . بوکیجه ایچدی کمز جوربا نه قدر طالتی ایدی .

دائماً کولونج برسوز بولان حاله آغات درلو تحفقلر ایجاد ایدیوردی . قارداشم بیه لیونلی برکنج قیز الیه باشندن کچمش بر ماجرای عاشقانه نی نقل ایتدی .

طعامک صوکنده ایدک ، هرکس بر آغزندن سوز سولیلوردی محزندن ایکی شیشه اسکی شراب چقارتشم . غاصبار الیه ورونیکک شرف وسعدته اداره اقتداح اولدی . صوکر اصبره ترکیله کلدی . غاصبار برطام عوام شرقیلری بیلیوردی . نهایت ماری دن برالهی ایتیلیدی . ماری آیاغه قالقیدی و اوقولاقلری تسریر ایدن اینجه ، مؤثر

ژاقلک الیریزی براکوزی اولدیرمکه کافی برقوتله صیقیدی . صوکر « آناجم » خطایله روزی در آغوش ایتدی واعتراف ایتدی که ورونیک کندیسه ویرمیه دیک مطلقا خسته اوله جقمش بوقوجامان دلقاتلی و ورو نیکی یمکدن ، ایچمکدن کسلیله جک درجه ده سوییوردی .

— شیمدی آرتق یمکه قالیسک دکلی ؟ آچلقدن بایلیورم هایدی یمکه !

بواقشام سفرده اون برکشی ایدک . غاصبار ورونیکک یانسه اوطورمشدی . زمان زمان اوکنده طباغنی اونوته رق اونو سیره قویولور وکنیدی اونک صاحی حس ایچمکدن اوقدر متیج اولیور دیکه آره صبره کوزلرنده ابری قطره لر بلیریسوردی . سیریه نی الیه نهمه ازدواج ایدلم اوچ سنه اولمشدی . اونلرده کولیورلردی . یکرمی یش سنه لک زوج وزوجه اولان ژاق الیه

برقله مالک وحی برآز فضله جه محبوب ایدی .

وهرونیک ساکن نظر لیه کندیسنه باقدقه قیپ قیرمزی کسلییوردی . غاصباری چاغیر مه سی روزدن رجالتدم . دلقاتلی حویلده چاشیر سرن خدمتجیلره یاردم ایدیورمش . یمک صولوننه کیردیک زمان ژاق بکا — سو — یلیکنز بابا دیدی .

— اوغلمن غالباً دوکون کوتی قرارلا — شدیرمه کلپورسک . محجوبیتدن یاناقلری قیزاردق — اوت بابا روبیو ، دیدی .

— اوغلم قزارمه محل یوق ، ایسترسه ک دوکونمزی سنت فلیستیه یورطیسنه مصادف اون تموز کوتی یاپارز ، شیمدی حزرانک یکرمی اوچنده بولتیورز ، شو حاله یکرمی کون بیله قالیور . زواللی قاریچم فلیستیه نکهده روحی شاد اولور ، آکلا شیلدی یا ، غاصبار بک مناسب باباروبیو ، دیدی و بخله

« آغات » ایری وجودیله یووارلانیور . قیزلر یاورونی سیر ایدیورلردی ، بویاورونک طوغیشی بزه سعادتنک بر فضله هدمه سی کی کورونیوردی . آرتق آخیرلری ، آغللری بویونه جکدک . بولنلرده ، آتار حسابیه قاریشدید . لمذیفی حالده ، یوز رأس صییر ؛ قیون زورله بارینیوردی .

— نه مبارک کون ، باری بوکیجه براکلنجه بابلم ، دیبه باغیردم ، بواننده روز بزنی برکوشیه چکدرک و ورونیکک نشانیسی غاصبارک دوکون کوتی قرارلا شیدیرمه کلدیکنی وکنیدنی یمکه آلیقویدیفنی خبر ویردی . « موارنز » چفتلکی صاحبک بویوک اوغلی اولان غاصبار ، یکرمی یاشنده خارق العاده قوتی ایچون پادارماقله کوسترین کوزل بردلقانلیدی . طوولوزده بریورطی کونی جنوب آرسلا نی نامیه معمور و بریولونی یکمشدی . بونکله برابر آلتون کی تمیز

## طبیاه

۲

محرری : امیل زولا

چونکه هیچ بریمز ، کیمسه به بر فالتق ایچمه مشدک .

عودنده کویک اونه باشنده کی تارلالریزدن کچدک . دوت آغاجلردن فیض وحیات طاشیوردی . شن وشاطر قویشیوردق ، نه ماللریز ، نه حویالریز واردی . لزومی قدر یاره مز اولتجه برخیلی رلر صایتن آلیور وبونلری بربرلرینه برلشدیره رک تاحیه نکل برباشندن برباشنه قدر اوزانان یکپاره برطوراغه صاحب اولیوردق .

اوه یاقلا شنجه روزک بزه برطام اشارتلی ویردیکنی والریله بزنی چاغیردیفنی کوردک . اینکلریزدن بری بریوزاغی طوغورمش وبوتون چفتلک یزدن اونوامشدی . حاله